Controlling

KÖLTSÉGEK

Költségek fogalma

- **Költség** – a tevékenység érdekében történő élő- és holtmunka felhasználás pénzben kifejezett értéke (összköltség).

Költségek fogalma

- **Önköltség** – a termék egységére vagy meghatározott mennyiségére vonatkozó költség (átlagköltség). Átlagköltség =összköltség/kibocsátás.

Költségek fogalma

- **Határköltség** – a kibocsátás újabb egységének előállításához szükséges többletköltség, az egymást követő kibocsátások különbsége

Költség és kiadás közötti különbség

- **Költség:** a tevékenység érdekében történő élő- és holtmunka felhasználás pénzben kifejezett értéke.

Költség és kiadás közötti különbség

- **Kiadás:** pénzügyi fogalomként értelmezve, tényleges pénzkiadást, kifizetést jelent. (Cash-flow kategóriához kötött).

Költség és kiadás közötti különbség

- **Ráfordítás:** az adott időszak értékesítéséhez, a kibocsátott teljesítmények előállításához szükséges erőforrások mennyisége. Vannak elemei, amelyeket az eredmény terhére számolunk el, illetve olyan elemei, amelyeket korábban számoltunk el költségként (saját termelésű készletek állományváltozása).

Költségek osztályozása

- **Költségnemek szerint (megjelenési forma szerint)**
- **Összetettség szerint**
- **Termelési volumenhez való viszony szerint**
- **Elszámolás módja szerint**

Költségnemek szerint

- **Anyagköltség:** azok a ráfordítások, amelyek korábbi termelési folyamatban keletkeztek, és amelyeket áruvásárlással szereztek be (pl.: alap-, segéd-, üzemanyag, energia, alkatrészek).

Költségnemek szerint

- **Bérköltség:** élőmunka ellenértékeként a dolgozók részére kifizetett pénzösszeg és természetbeni járandóság együttes értéke.

Költségnemek szerint

- **Bérek járulékai:** a vállalattól független mértékű kifizetendő összeg.

Költségnemek szerint

- **Értékcsökkenési leírás:** tárgyi eszközök elhasználódásának amortizációs költségként való elszámolása. Mértéke a leírási kulcs, amely százalékos formában fejezi ki, hogy a tárgyi eszközök bruttó értéke után mennyi értékcsökkenést kell költségként elszámolni.

Költségnemek szerint

- **Egyéb költségek:**
  - Anyag- és bérjellegű egyéb költségek
  - Nem anyagjellegű szolgáltatások
  - Bankköltségek

Összetettség szerint

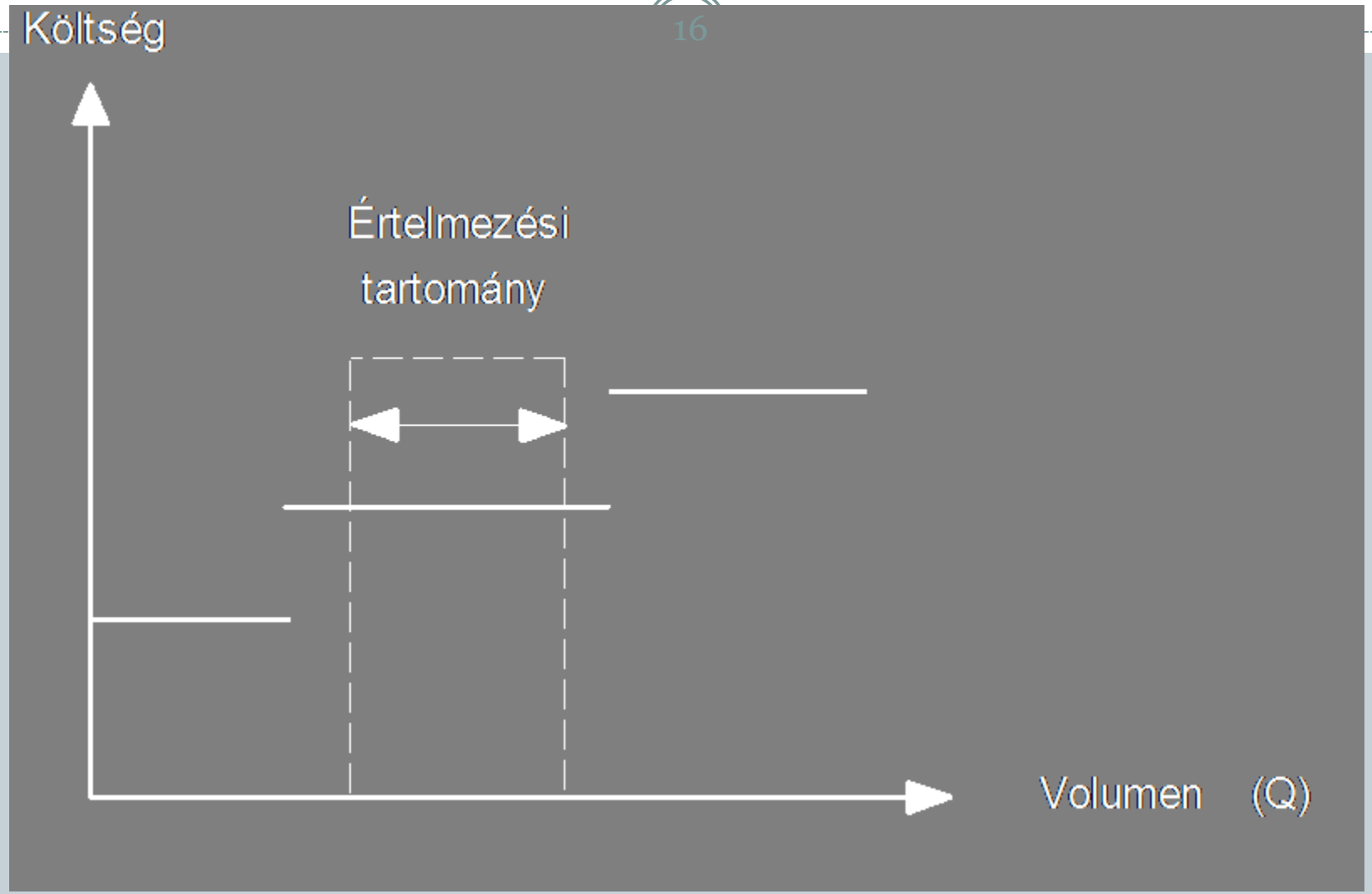

- **Egyszerű költségek:** anyag, bér, bérek járuléka.
- **Összetett:** rezsi (általános költségek).

Termelési volumenhez való viszony szerint

- **Fix vagy állandó költségek:** amely költségek a termelés volumenétől bizonyos határok között függetlenek, állandó költségeknek nevezzük. Ezek nulla kibocsátásnál is felmerülnek.

Költség
Értelmezési
tartomány
Volumen (Q)

Termelési volumenhez való viszony szerint

- **Változó költségek:** azok a költségek, melyek a termelési volumen változásától függnek.

Változó költségek

- **Proporcionálisan (lineárisan) változó:** a termelés változásával egyenes arányban változik (pl.: közvetlen anyagköltség).

Változó költségek

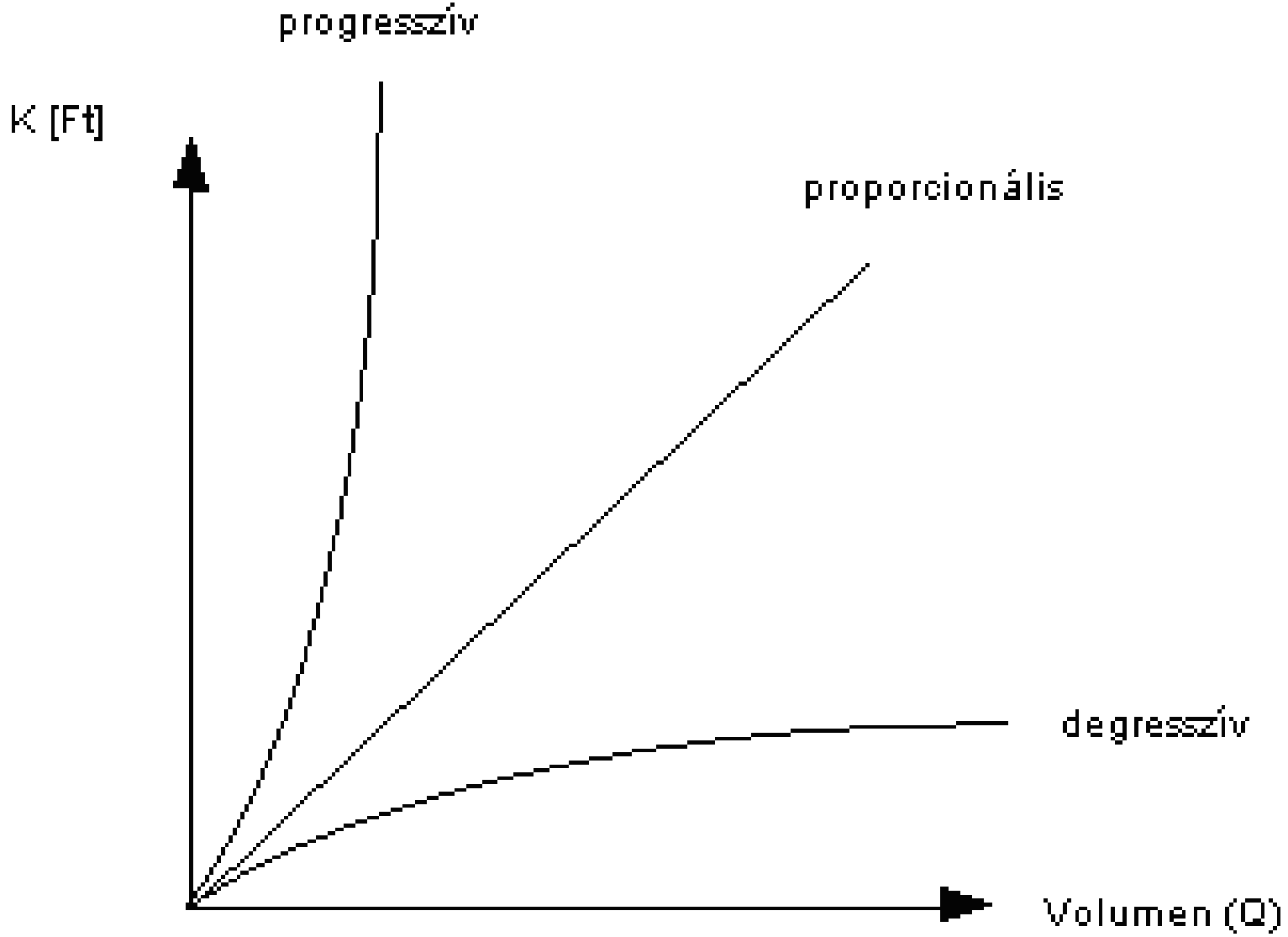

- **Progresszíven változó:** a költség növekedése a termelés mennyiségi növekedését meghaladja (pl: túlóra).

Változó költségek

- **Degresszíven változó:** a termelésnövekedés mértéke a költségnövekedést meghaladja (pl.. gépek üzemeltetési költsége).

progresszív
K [Ft]
proporcionális
degresszív
Volumen (Q)

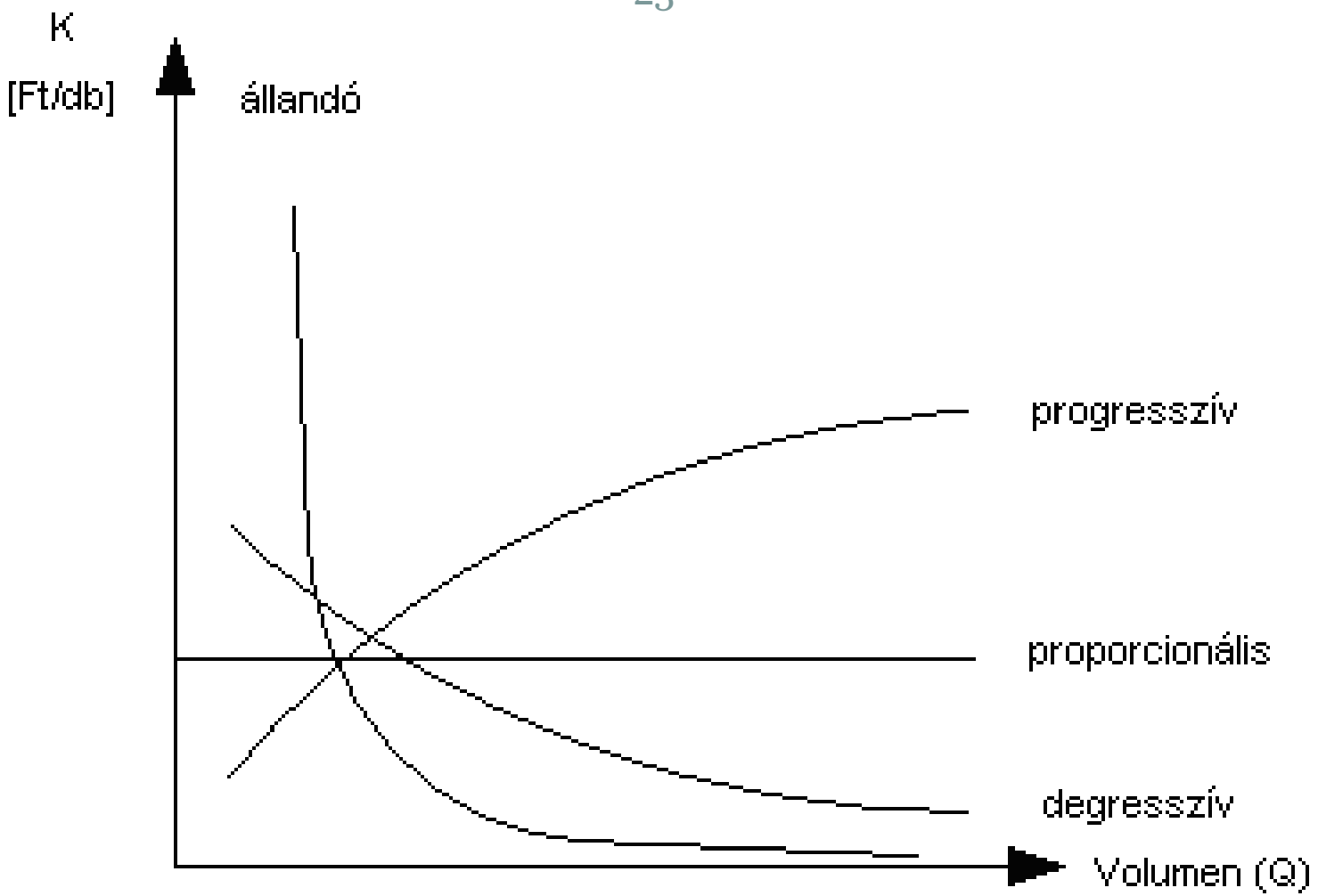
Egységköltségek alakulása

- a **proporcionálisan változó költségek** egységekre jutó része állandó, az **állandó költségeké** pedig csökkenő. A vállalat összes költsége egy termékre nézve lehet **proporcionális, progresszív** vagy **degresszív**

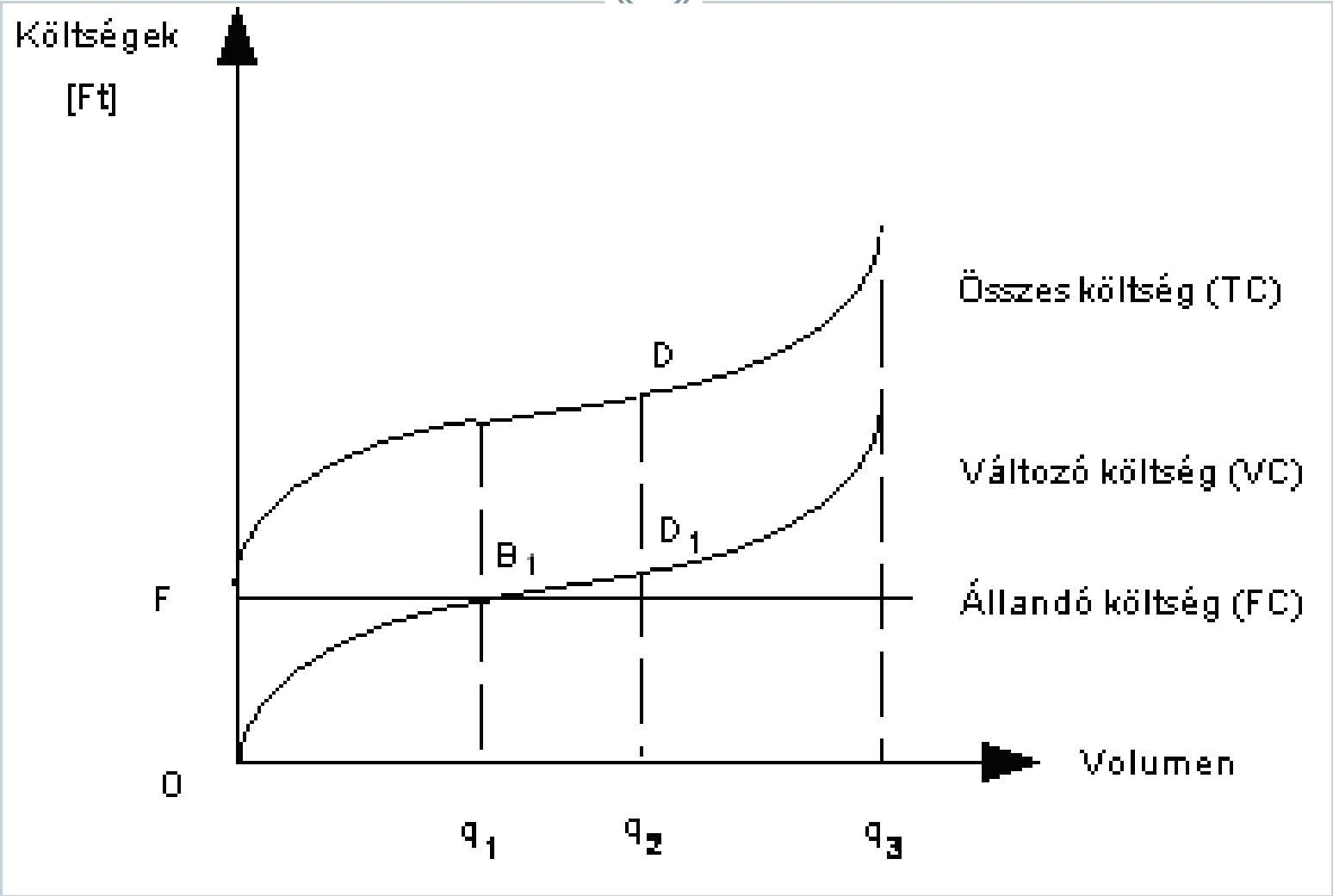
Egységköltségek alakulása

A vállalat összes költsége rövid távon:

Elszámolás módja szerint

- **Közvetlenül elszámolható:** egyértelműen megállapítható, hogy melyik költségviselőt milyen mértékben terheli.

Elszámolás módja szerint

- **Közvetetten elszámolható:** felmerülésük időpontjában nem határozható meg, hogy melyik költségviselővel van kapcsolatban, csak a felmerülés helye meghatározható.

Gazdasági tartalom szerint

- **Alapköltség:** közvetlenül elszámolható.
- **Általános költség:** rezsi.